

Ældre@Sagen

Sundheds- og Forebyggelsesministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K.

Att.: Sundhedsminister Nick Hækkerup

4. marts 2014
mk

Svage ældre og demente sendes til læge og hospital på egen hånd

Jeg skriver til dig, fordi vi i Ældre Sagen jævnligt modtager henvendelser fra fortvivlede pårørende til demente, hjerneskadede, blinde, hørehæmmede og andre svage ældre, som af plejecentre og hjemmeplejer sendes af sted til læger og sygehuse uden ledsagelse og uden de nødvendige identifikationspapirer og helbredsoplysninger.

I nogle tilfælde er de ældres pårørende blevet spurgt, om de har mulighed for at ledsage, men de har ikke været i stand til at påtage sig opgaven, fordi de bor for langt væk, på grund af arbejde, familieforhold eller andet.

Resultatet er:

- At patienter, der kommer uledsaget, ikke kan forklare sig og bringes i en usikker og utryk situation, hvor de bliver kede af det og angste mv.
- At sundhedspersonalet ikke ved, hvad de skal stille op, og de ældre derfor ikke får den nødvendige undersøgelse og behandling
- At der opstår ressourcspild i behandlingssystemet
- At de ældre ofte sendes tilbage helt uden behandling eller undersøgelse - igen uledsaget

Nogle af disse tilfælde har været groteske, som den 83-årige hjerneskadede kvinde med talebesvær, som blev sendt alene af sted til akutmodtagelsen på hospitalet. Hospitalet vidste ikke, hvad hendes problem var, og kvinden blev sendt retur med Falck, der prøvede at aflevere hende på en forkert adresse.

Ovenstående problemer opstår primært som følge af et uklart retsgrundlag i både sundhedsloven og serviceloven. Vi opfordrer til, at der skabes et klart lovgrundlag.

Sundhedsloven

Det fremgår af Bekendtgørelse om befordring og befordringsgodtgørelse efter sundhedsloven §§ 4-6, at kommunerne yder godtgørelse for nødvendig befordring til bl.a. folkepensionister *til egen læge og speciallæge*. Vedr. befordring til *sygehuse*, skal regionen ifølge samme bekendtgørelses § 9 betale for befordring for patienter, som har ret til vederlagsfri sygehusbehandling.

Ældre Sagen • Nørregade 49 • 1165 København K

Tlf.: 33 96 86 86 • Fax 33 96 86 87 • aeldresagen@aeldresagen.dk • www.aeldresagen.dk

Gavebeløb til Ældre Sagen kan fratrækkes efter gældende skatteregler • Giro 450-5050

Protector: Hendes Majestæt Dronning Margrethe II

Sundhedsministeriet har i brev af 19. august 2013 til Ældre Sagen om fortolkning af disse regler oplyst, at kommunerne er forpligtet til at yde godtgørelse for en forsvarlig og rimelig befordring af patienten. Brevet vedlægges i kopi.

Ifølge dette brev må det efter ministeriets opfattelse lægges til grund, at det påhviler kommunerne at stille en ledsager til rådighed/yde godtgørelse for udgiften hertil, hvis en efterlevelse af kravet om forsvarlighed forudsætter ledsagelse af patienten, og den pågældende patient ikke selv har den nødvendige ledsagelse. Ifølge denne fortolkning fra Sundhedsministeriet omfatter den gældende befordringsbekendtgørelse således ikke blot "kørsel", men også nødvendig ledsagelse. Desværre har denne fortolkning ikke haft tilstrækkelig gennemslagskraft i kommunernes praksis på området, hvilket understreger behovet for et klart retsgrundlag i sundhedslovgivningen.

Den sociale servicelov

Heller ikke den sociale servicelovs §§ 81 og 82 om socialpædagogisk bistand til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og bekendtgørelse om betingelser for ledsageordningen efter serviceloven indeholder hjemmel til, at svækkede ældre kan få vederlagsfri ledsagelse til læger og sygehuse. Ganske vist er der i disse regler, ifølge Den Sociale Ankestyrelse, mulighed for at yde ledsagelse til lægebesøg. Men målgruppen for disse regler er personer under 67 år med betydelige fysiske eller psykiske lidelser fx muskelsvind eller skizofreni. Er man 67 år eller derover, er der derimod ikke mulighed for ledsagelse.

Konklusion

Det er Ældre Sagens opfattelse, at der bør skabes et klart lovgrundlag både i sundhedsloven og i den sociale servicelov for at ældre demente og andre med betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som en selvfølge bør kunne få forsvarlig ledsagelse til både praktiserende læge, speciallæge og sygehus. Det bør være et led i den nødvendige service i forhold til svækkede ældre.

Muligheden for at få vederlagsfri ledsagelse bør omfatte ældre i plejehjem/plejecentre, ældreboliger og hjemmeboende ældre med hjemmepleje, hvis de har betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne fx på grund af demenssygdomme, hjerneskade og lignende.

Med de nye familiemønstre, arbejdsmarkedstilknytning for både mænd og kvinder samt det store og voksende antal demente er det helt nødvendigt at skabe klar lovhjemmel for vederlagsfri ledsagelse af svækkede ældre til læger og sygehuse.

Vi har løbende drøftet sagen med Alzheimerforeningen, som er enige i vores overvejelser og konklusion.

Med venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. Direktør

Vi har sendt et tilsvarende brev til Socialminister Manu Sareen

Kopi til:

Folketingets Socialudvalg
Folketingets Sundhedsudvalg
Alzheimerforeningen
KL att. Formand for Social- og Sundhedsudvalget, Anny Winther

MINISTERIET
SUNDHED
FOREBYGGELSE

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Ældre Sagen
Att: Grete S. Frederiksen
gsf@aeldresagen.dk

Dato: 19. august 2013
Enhed: Sygehuspolitik
Sagsbeh.: SUMTSP
Sags nr.: 1302259
Dok. nr.: 1204913

Du har med e-mail af 25. april 2013 rettet henvendelse til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse med spørgsmål om kommunernes forpligtelse til at stille ledsager til rådighed i forbindelse med befordring til praktiserende læge eller speciallæge, hvis patientens alder eller helbredstilstand nødvendiggør ledsagelse.

Du henviser til ministeriets brev af 5. februar 2008 til Bornholms Regionskommune, hvoraf det fremgår, at det, såfremt patienten ikke selv har den nødvendige ledsager, påhviler regionen at stille en sådan ledsager til rådighed.

I medfør af § 170, stk. 1 og 2, i lovbekendtgørelse nr. 913 af 13. juli 2010 (sundhedsloven) og af §§ 4-6 i bekendtgørelse nr. 1266 af 15. december 2012 om befordring og befordringsgodtgørelse efter sundhedsloven yder kommunerne godtgørelse for nødvendig befordring til visse patienter til praktiserende læge og speciallæge.

Af sundhedslovens § 173, stk. 1, og af bekendtgørelsens § 26, stk. 1, fremgår videre, at den kommunale godtgørelse ydes med et beløb svarerende til befordringsudgiften med det efter forholdene billigste forsvarlige befordringsmiddel.

Således er kommunerne forpligtet til at yde godtgørelse for en forsvarlig og rimelig befordring af patienten. Derfor må det efter ministeriets opfattelse lægges til grund, at det påhviler kommunerne at stille en ledsager til rådighed/yde godtgørelse for udgiften hertil, hvis en efterlevelse af kravet om forsvarlighed forudsætter ledsagelse af patienten, og den pågældende patient ikke selv har den nødvendige ledsager.

Ministeriet skal beklage den sene besvarelse.

Med venlig hilsen

Tue Schou Pedersen